

Suositus 2/2023
Ehdotus A 1926/PRE
Käsittelijä Puheenjohtajisto

Mietintö vastauksesta suositukseen 2/2023 yhteispohjoismaisesta turvallisuudesta ja puolustuksesta

Puheenjohtajisto ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto merkitsee ilmoituksen tiedoksi ja katsoo suosituksen 2/2023 *yhteispohjoismaisesta turvallisuudesta ja puolustuksesta* neuvoston osalta *loppuun käsitellyksi*.

Taustaa

Suositus kuuluu seuraavasti:

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että laaditaan kokonaispuolustusraportti Pohjoismaiden yhteisestä turvallisuudesta ja puolustuksesta.

että tarkastellaan Pohjoismaiden neuvoston ja ministerineuvoston asemaa suhteessa pohjoismaiseen turvallisuus- ja puolustusyhteistyöhön.

Pohjoismaiden hallitusten vastaus

Euroopan turvallisuustilanne on muuttunut dramaattisesti viime vuosina, erityisesti Venäjän Ukrainaa vastaan käynnistämän hyökkäyssodan jälkeen, joka laajeni helmikuussa 2022, mutta turvallisuustilanteeseen ovat vaikuttaneet myös muut kansakunnat, joiden tavoitteena on sääntöpohjaisen maailmanjärjestyksen haastaminen.

Pohjoismaista turvallisuus- ja puolustusyhteistyötä on laajennettu kohtaamaan nämä haasteet, samalla kun Suomen ja Ruotsin Nato-hakemukset ovat avanneet uusia yhteistyömahdollisuuksia.

Pohjoismaiden Nato-jäsenyydet vahvistavat puolustusliittoa ja lisäävät sitä kautta pohjoismaalaisten turvallisuutta. Pohjoismaat ovat pitkään tarkastelleet turvallisuutta ja puolustusta kokonaisvaltaisesti ja korostaneet siviili- ja sotilaspuolen tehokasta viranomaisyhteistyötä, minkä avulla vahvistetaan resilienssiä ja valmiutta maiden rajojen yli.

Maat ovat nyt kehittäneet edelleen Nordefcossa tehtävää yhteistyötä luottaen pohjoismaisessa liittolaispolitiikassa tapahtuviin muutoksiin. Maat ovat hyväksyneet Nordefcon uuden kehittämisvision (Visio 2030, allekirjoitetaan siinä vaiheessa, kun Ruotsista tulee Naton jäsen). Visiossa korostetaan jo vakiintuneita pohjoismaisia yhteistyömahdollisuuksia, näiden joukossa puolustus- ja valmiussuunnitelmien koordinointi. Nämä ovat aloitteita, jotka tukevat Naton pelotevaikutusta ja Pohjoismaiden puolustusprofiilia.

Stoltenbergin (2009) ja Bjarnasonin (2021) raportit olivat tärkeitä aloitteita Pohjoismaiden turvallisuus- ja puolustuspolitiikan alalla, ja useita raporttien sisältämistä ehdotuksista ollaan nyt kehittämässä maiden sopeutuessa vaatimaan turvallisuustilanteeseen. Yhteistyötä on jo lisätty pohjoismaisen liittolaispolitiikan muutoksen jälkeen, ja siksi voi olla toivottavaa odottaa ja arvioida sitä, miten uudella raportilla voidaan edistää edelleen pohjoismaista yhteistyötä, joka on jo nyt laajentunut huomattavasti.

Pohjoismaiden hallitukset katsovat suosituksen täten osittain toteutetuksi.

Puheenjohtajiston näkemykset

Pohjoismainen puolustusyhteistyö kehittyy nyt nopeasti, ja Pohjoismaiden neuvosto on pitkään ollut puolustusallalla tehtävän yhteistyön tiivistämisen veturi. Puheenjohtajisto pitää edelleen tärkeänä kokonaispuolustusraportin laatimista siten, että turvallisuutta tarkastellaan kokonaisuutena, niin että painopistealueita ovat myös rauhanrakentaminen ja puolustuksen merkitys yhdessä siviilivalmiuden kanssa. Puheenjohtajisto katsoo edelleen, että on luonnollista, että raportissa arvioidaan Pohjoismaiden ministerineuvoston ja Pohjoismaiden neuvoston roolia uudessa ulko- ja turvallisuuspoliittisessa todellisuudessa. Pohjoismaiden neuvoston Helsingin sopimuksen päivittämistä pohtiva työryhmä käsittelee muun muassa tätä asiaa.

Sen vuoksi puheenjohtajisto haluaa jatkossakin seurata asian edistymistä ja odottaa, että Pohjoismaiden hallitukset tekevät johtopäätöksen, että pohjoismainen kokonaispuolustusraportti on tarpeellinen Pohjoismaiden uuden ulko- ja turvallisuuspoliittisen todellisuuden valaisemiseksi. Samalla se antaa viitteitä siitä, miten pohjoismaista puolustusyhteistyötä tulisi kehittää tulevaisuudessa.

Puheenjohtajisto ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto merkitsee yhteispohjoismaista turvallisuutta ja puolustusta koskevaan suositukseen 2/2023 annetun vastauksen tiedoksi ja katsoo sen neuvoston osalta loppuun käsitellyksi.

Helsingissä 11. joulukuuta 2023

Annette Lind (S)

Heléne Björklund (S)

Kim Berg (sd.)

Oddný G. Harðardóttir (Sf)

May Britt Lagesen (A)

Anna Starbrink (L)

Hanna Katrín Friðriksson (Vr)

Heidi Greni (Sp)

Jouni Ovaska (kesk.)

Helge Orten (H)

Bryndís Haraldsdóttir (sj.)

Maria Stockhaus (M)

Kathy Lie (SV)

Lorena Delgado Varas (V)

Juho Eerola (ps.)